

Dosarul nr. 2ra-1630/19

Prima instanță: (Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani) M. Murguleț
Instanța de apel: (Curtea de Apel Chișinău) I. Muruianu, A. Danilov, N. Budăi

ÎNCHEIERE

11 septembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al
Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tatiana Vieru
Nina Vascan
Dumitru Mardari

examinând recursul declarat de către Ministerul Justiției,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Buțura Maria împotriva Ministerului Justiției, intervenienți accesorii executorul judecătoresc Boțan George și Consiliul municipal Chișinău cu privire la repararea prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești,

împotriva deciziei din 04 aprilie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins apelul declarat de Ministerul Justiției, s-a admis apelul declarat de Buțura Maria, s-a casat parțial hotărârea din 02 noiembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani și s-a pronunțat în această parte o nouă hotărâre,

c o n s t a ț ă :

La 09 august 2018, Buțura Maria a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției, intervenienți accesorii executorul judecătoresc Boțan George și Consiliul municipal Chișinău cu privire la repararea prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești.

În motivarea acțiunii, reclamanta Buțura Maria a menționat că prin hotărârea din 22 septembrie 2008 a Curții de Apel Chișinău, Consiliul municipal Chișinău a fost obligat să asigure familia sa cu apartament, hotărârea în cauză rămânând definitivă prin neatacare.

De asemenea, reclamanta a relatat că activează în cadrul Procuraturii Generale începând cu 19 august 1998, în calitate de funcționar public, ia la 15 august 2005 a fost numită în calitate de procuror al Secției personal din cadrul Procuraturii Generale. Este căsătorită, are doi copii minori (la momentul pronunțării hotărârii), invalid de gradul III din copilărie, soțul este invalid de

gradul I din copilărie și necesită îngrijire permanentă, nu este asigurată cu spațiu locativ, iar Consiliul municipal Chișinău a fost obligat să o asigure cu spațiu locativ prin hotărârea din 22 septembrie 2008 a Curții de Apel Chișinău.

Prin încheierea Oficiului de Executare Centru din 01 decembrie 2008, a fost intentată procedura de executare a documentului executoriu din 22 septembrie 2008 emis de Curtea de Apel Chișinău privind obligarea Consiliului municipal Chișinău să emită în termen de 15 zile actul administrativ de asigurare cu locuință de serviciu, în conformitate cu normele stabilite de legislația în vigoare.

Reclamanta a specificat că din anul 1992 locuiește în căminul-bloc al Colegiului de Construcții din municipiul Chișinău, destinat inițial studenților, în lipsa condițiilor de separare – fără bloc sanitar, bucătărie și baie, într-o odaie cu suprafața de 12 m.p.

Din anul 2008 Primăria municipiului Chișinău a motivat neexecutarea hotărârii Curții de Apel Chișinău prin lipsa spațiului locativ liber în municipiul Chișinău.

Astfel prin hotărârea din 26 iulie 2012 a Judecătoriei Rîșcani, municipiul Chișinău, s-a constatat încălcarea dreptului familiei Buțura la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și s-a încasat de la bugetul de stat prin intermediul Ministerului Finanțelor suma de 8 000 lei cu titlu de prejudiciu moral.

Prin decizia din 15 noiembrie 2012 a Curții de Apel Chișinău, s-a casat hotărârea din 26 iulie 2012 a Judecătoriei Rîșcani, municipiul Chișinău în partea încasării prejudiciului material și s-a emis în această parte o nouă hotărâre.

A invocat reclamanta că prin tergiversarea executării hotărârii judecătorești, i-a fost încălcat dreptul prevăzut de art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale și anume dreptul la executarea în termen rezonabil a hotărârii din 22 septembrie 2008 a Curții de Apel Chișinău privind asigurarea cu spațiu locativ.

Reclamanta Buțura Maria a solicitat constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii din 22 septembrie 2008 a Curții de Apel Chișinău privind asigurarea cu spațiu locativ, încasarea de la bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției suma de 110 000 lei cu titlu de prejudiciu moral, încasarea sumei de 10 000 lei cu titlu de prejudiciu material și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 02 noiembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Buțura Maria.

S-a constatat faptul încălcării dreptului Mariei Buțura la executarea în termen rezonabil a hotărârii din 22 septembrie 2008 a Curții de Apel Chișinău pentru perioada 22 septembrie 2008 – 02 noiembrie 2018.

S-a încasat de la bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul Mariei Buțura suma de 30 000 lei cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii Curții de Apel Chișinău din 22 septembrie 2008.

S-a încasat de la bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul Mariei Buțura suma de 7 138,40 de lei cu titlu de prejudiciu material cauzat prin încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii Curții

de Apel Chişinău din 22 septembrie 2008 pentru perioada 22 septembrie 2008 – 02 noiembrie 2018.

În rest. Cererea de chemare în judecată depusă de Buţura Maria s-a respins.

Prin decizia din 04 aprilie 2019 a Curţii de Apel Chişinău, s-a respins apelul declarat de Ministerul Justiţiei, s-a admis apelul declarat de Buţura Maria, s-a casat hotărârea din 02 noiembrie 2018 a Judecătorei Chişinău, sediul Buiucani în partea admiterii parţiale a pretenţiilor şi s-a pronunţat în această parte o nouă hotărâre, prin care:

S-a încasat de la bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Justiţiei în beneficiul Mariei Buţura suma de 9 707,25 de lei cu titlu de prejudiciu material şi suma de 60 000 lei cu titlu de prejudiciu moral.

În rest, hotărârea din 02 noiembrie 2018 a Judecătorei Chişinău, sediul Buiucani s-a menţinut.

Pentru a decide astfel, instanţa de apel cu referire la circumstanţele cauzei a considerat drept întemeiată concluzia primei instanţe privind constatată încălcarea art. 6 § 1 din Convenţia Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului şi a Libertăţilor Fundamentale, exprimat prin durata excesivă a neexecutării hotărârii din 22 septembrie 2008 a Curţii de Apel Chişinău.

Totodată, instanţa de apel a reţinut că prima instanţă a dat o soluţie greşită în privinţa pretenţiei cu privire la repararea prejudiciului material, fapt ce impune casarea parţială a hotărârii în această parte, cu încasarea de la bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiţiei în beneficiul Mariei Buţura a sumei de 9 707,25 de lei în vederea compensării prejudiciului material.

De asemenea, instanţa de apel a stabilit vă suma de 30 000 lei încasată de prima instanţă în vederea compensării prejudiciului moral cauzat prin neexecutarea hotărârii judecătoreşti, nu constituie o satisfacţie echitabilă a despăgubirilor, pe când suma de 60 000 lei constituie o satisfacţie echitabilă a despăgubirilor şi ar atinge scopul şi finalitatea prevăzută de lege.

La 03 iunie 2019, Ministerul Justiţiei a declarat recurs împotriva deciziei instanţei de apel, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea hotărârilor judecătoreşti cu emiterea unei noi hotărâri, prin care acţiunea să fie respinsă integral.

Recurentul Ministerul Justiţiei, în motivarea recursului a menţionat că instanţa de apel, verificând legalitatea şi temeinicia hotărârii primei instanţe, a aplicat eronat normele de drept material şi anume prevederile Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătoreşti.

A invocat recurentul că în mod neîntemeiat a fost încasat prejudiciul material sub forma plăţii de chirie, or, la materialele cauzei lipseşte dovada faptului că Buţura Maria nu dispune de spaţiu locativ.

Astfel conform buletinului de identitate provizoriu eliberat pe numele Mariei Buţura la 29 septembrie 2014, aceasta are domiciliul pe adresa oraşul Ialoveni, str. Ştefan cel Mare 4, precum şi reşedinţa în municipiul Chişinău, str. Gh. Asachi 71/4 ap. 11.

Mai mult ca atât, Legea nr. 87 din 21 aprilie 2011 nu prevede încasarea unor astfel de cheltuieli cu titlu de prejudiciu material (în speță cheltuieli pentru închirierea spațiului locativ), deoarece o asemenea cerere urmează a fi înaintată într-o procedură separată și anume împotriva autorității publice locale, dat fiind faptul că Ministerul Justiției nu poate fi obligat să execute din contul statului o obligație care îi revine nemijlocit Consiliului și Primăriei municipiului Chișinău.

Recurentul a specificat că prin urmare, în speță aceste circumstanțe nu au fost verificate și persistă prezumția încasării unui prejudiciu nejustificat și ilegal.

În ceea ce privește capătul de cerere cu privire la repararea prejudiciului moral, recurentul a invocat că în situația în speță, suma încasată cu titlu de prejudiciu moral nu poate fi considerată ca o reparație echitabilă, or, prejudiciul moral urmează a fi privit ca o compensare și nicidecum ca obținerea unor foloase necuvenite.

La 02 septembrie 2019, executorul judecătoresc Boțan George a depus referință la recursul declarat de Ministerul Justiției, prin care a menționat că lasă la discreția instanței de recurs examinarea cererii recurs depusă de Ministerul Justiției.

Cu referire la termenul de declarare a recursului, instanța de recurs menționează că, Curtea de Apel Chișinău a emis dispozitivul deciziei la 04 aprilie 2019, însă date referitor la recepționarea de către părți a deciziei motivate, la materialele cauzei lipsesc.

În conformitate cu art. 434 Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Recursul a fost declarat la 03 iunie 2019, respectiv se consideră depus în termenul prevăzut de art.434 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Examinând temeiurile recursului completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține, că examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei recurate, or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Codul de procedură civilă.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise (Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem (a se vedea Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursul declarat de Ministerul Justiției, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și, drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) Codul de procedură civilă, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se declară inadmisibil recursul înaintat de Ministerul Justiției.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Tatiana Vieru

judecătorii

Nina Vascan

Dumitru Mardari